

Vyhodnocení dotazníku – KOMUNÁLNÍ VOLBY

V polovině května 2021 byly členské obce osloveny s prosbou o vyplnění dotazníku, díky němuž by Předsednictvo SMS ČR a čelní představitelé získali představu o názorové skladbě členů Sdružení na pravidla pro komunální volby a jejich případné možné změny.

Dotazy se týkají panašování, délky volebního období, pozice městských částí a obvodů, přechodu od poměrného systému k systému s většintvornými prvky a přímé volby starosty. Konečný výsledek dotazníkového šetření rozhodne o postoji Sdružení místních samospráv ČR k výše uvedeným otázkám a změně pravidel pro komunální volby.

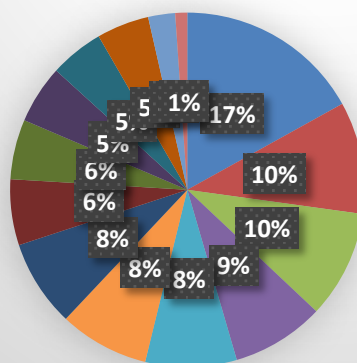
Toto vyhodnocení je pouze částečné, vytvořené jako podklad pro jednání. Dotazník bude znovu rozposlán na podzim roku 2021, po parlamentních volbách. K 1. červnu 2021 ho vyplnilo více než 730 členských obcí SMS ČR.

Částečné vyhodnocení

Krajské zastoupení respondentů věrně vypovídá o rozdílném počtu obcí v kraji i jeho velikosti a dále také o rozvrstvení členské základny Sdružení místních samospráv ČR.

Jak již bylo výše uvedeno, dotazník bude pro odpovědi otevřen do konce měsíce června, kdy v druhé polovině června o tématu komunálních voleb vyjde ve zpravodaji SMS ČR článek a dále také krajsí manažeři vyplnění dotazníku připomenou těm, kteří se ještě k tématu nevyjádřili. Očekávané minimum odpovědí je 1000, tedy méně než polovina členů Sdružení.

Krajské zastoupení respondentů

Otázky:

1. Podpořili byste zrušení panašování (možnost voliče kroužkovat kandidáty napříč kandidátkami)?

V první otázce, oproti předpokladu legislativního týmu SMS ČR, který dotazník připravoval, většina obcí (567) k 1. 6. 2021 odpověděla, že by nepodpořila zrušení panašování, tedy volby napříč kandidátkami.

2. Podpořili byste změnu volebního systému od poměrného systému směrem k systému s většintvornými prvky (zvýšení prahu pro získání mandátu a posílení kandidátek a kandidátů s vyšší podporou voličů)?

Na rozdíl od první otázky, obce by naopak podpořily změnu volebního systému s většintvornými prvky, který by se snáze vypořádával s tzv. rodinnými kandidátkami, které jsou nešvarem některých menších obcí. Díky této změně by došlo ke zvýšení prahu pro získání mandátu.

V komentářích se zástupci obcí vyjádřili k 1. a 2. otázce následovně:

„Podpořila bych systém, kdy pořadí zvolených kandidátů se bude počítat přímo podle počtu hlasů od voličů bez přepočítávání (oproti současnému znevýhodnění kandidátů při "přeskokování" na vyšší místa kandidátky).“

„Osobně bych navrhoval pouze jednu změnu. V rámci jednotlivých kandidátek by se mělo pořadí určovat dle počtu získaných hlasů.“

„Na obcích do 500 (např.) volit výhradně kandidáty, nikoliv kandidátky s následným nespravedlivým přepočtem. Předminule měl ještě 6. náš kandidát více preferenčních hlasů, než 1. konkurenční. Výsledek ale byl po přepočtu 4:3...“

„Podpořila bych, aby kandidoval každý za sebe a žádné hlasy se nepřepočítávaly.“

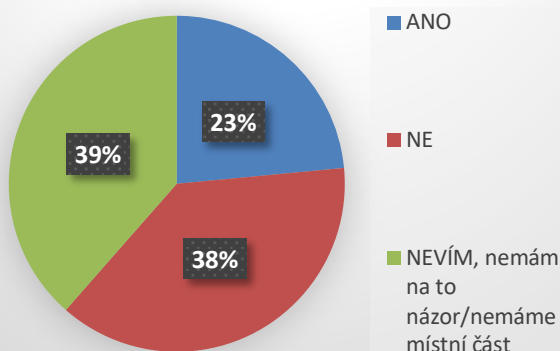
„Z většinových prvků bych přivítal určovat pořadí kandidátů podle získaných hlasů, bez ohledu na umístění na kandidátce.“

„Kroužkování má sice svůj význam, ale setkávám se i s tím, že někdo v dobré víře zakroužkuje na kandidátce, kterou chce podpořit, ještě tři svoje favority a neuvědomí si, že tím dal zbývající hlasy vlastně kandidátce, kterou nepodporuje. Pro některé lidi je to složité k pochopení. Myslím si, že by měla zůstat nějaká možnost zvýraznění kandidáta, ale jednodušším způsobem.“

3. Podpořili byste změnu volebního systému, která by zvýšila šance místních částí na zastoupení v zastupitelstvu, například dělením obce na obvody?

Tato otázka bude vyhodnocena až po uzavření dotazníku, neboť bude třeba podrobněji identifikovat respondenty ve vztahu k místním částem a obvodům – zda NE odpověděly opravdu jen obce, které místní části mají, či se vyslovili i zástupci, kteří sdělili svůj názor, nehledě na fakt, zda místní část mají či ne.

Šance pro místní části?

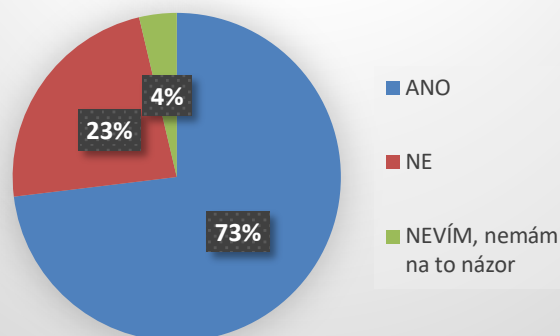
4. Podpořili byste prodloužení volebního období na 6 let?

Mezi časté stížnosti starostů a starostek patří stesky na krátké volební období, především z důvodu délky zprocesování větších investic, které si žádají komplexní, kontinuální a stabilní přístup.

V komentářích převážně zaznívalo:

„Volba starosty na 5 let, zastupitelé na 4 roky. Je tady určitá kontinuita rozvoje obce zaštiťená přímo voleným starostou po obměně zastupitelstva (rakouský vzor).“

Prodloužení volebního období na 6 let

„Podpořil bych prodloužení volebního období na 5 let a stanovení pevného termínu voleb, například první sobota v říjnu.“

„Prodloužení volebního období na 6 let bych podpořil za předpokladu, že by bylo možné zastupitelstvo většinou hlasů občanů odvolat“

5. Podpořili byste přímou volbu starosty?

V případě poslední otázky, jež rozděluje společnost, není výsledek nikterak překvapivý. Ani mezi voliči, ani mezi starosty nepanuje nad tímto tématem názorová shoda a oba tábory zastánců či odpůrců jsou poměrně vyvážené. Nedá se předpokládat, že by do konce června 2021 mohlo dojít k velkým změnám, ale necháme se i tak překvapit.

Přímá volba starosty

